

I dommen anførte Højesteret, at dette ikke hidtil er blevet anset for en omstændighed, der kunne være egnest til at vække tvivl om den pågældende dommers fuldstændige upartiskhed, jf. retsplejelovens § 62.

Højesteret udtalte herefter, at det i lyset af Menneskerettighedsdomstolens afgørelse i Hauschildt-sagen må stille sig tvivlsomt, om denne praksis er i overensstemmelse med artikel 6 i Den europæiske Menneskerettighedskonvention. Højesteret fandt imidlertid, at det under hensyn til de meget vidtrækkende konsekvenser for domstolsorganisationen, som en sådan fortolkning ville medføre, navnlig for så vidt angår enedommerembeder, bør overlades til lovgivningsmagten at tage stilling til dette spørgsmål.

Højesteret bemærkede herved, at der ikke ses at foreligge nogen afgørelse fra Menneskerettighedskommissionen eller -domstolen, som tager stilling til habilitetsspørgsmålet i en sag som den foreliggende, og at den tvivl, som var rejst, i hvert fald ikke kunne medføre en ophævelse af dommene under de foreliggende omstændigheder, hvor der i landsretten havde fundet en fuldstændig ny domsforhandling sted under medvirken af dommere, mod hvis upartiskhed der ikke var rejst indvendinger.

Efter hidtidig retspraksis angående retsplejelovens § 62, stk. 1, antages der således ikke at foreligge inhabilitet i situationer, hvor dommeren ved behandlingen af de tidligere sager har vurderet, om en forklaring, f.eks. om at narkotika er modtaget fra en bestemt person, er troværdig, og ved accepten af forklaringen dermed har lagt omstændigheder til grund som bevist, som (også) skal gøres til genstand for bevisførelse under den senere sag mod leverandøren.

Efter Justitsministeriets opfattelse vil der på den anførte baggrund i sådanne tilfælde kunne være grundlag for en berettiget tvivl om, hvorvidt dommeren fremstår som upartisk.

Det må imidlertid bero på en konkret vurdering, om dommerens deltagelse i domfældelse af en eller flere tiltalte i et sagskompleks bør medføre, at dommeren viger sit sæde under en efterfølgende domsforhandling mod andre tiltalte i sagen. Tvivl om dommerens upartiskhed vil bl.a. kunne opstå i sager om hæleri, narkotikaforbrydelser og anden kriminalitet, som begås gennem flere led i en afsætningskæde, og hvor beviset for leverandørens skyld er baseret på aftagerens vidneforklaring. Men også i sager, hvor flere sigtede afgiver indbyrdes modstridende forklaringer om f.eks. deres deltagelse i en voldsforbrydelse, vil det kunne forekomme, at dommerens afgørelser i forhold til enkelte af de tiltalte i de først pådømte sager medfører, at dommeren ikke fremtræder som upartisk i forhold til senere tiltalte i sagen.

Det foreslås derfor, at dommeren i sådanne situationer efter omstændighederne skal vige sit sæde.

Det er næppe muligt at formulere en generel regel, som klart angiver kriterier for, i hvilket omfang der i sådanne situationer kan rejses tvivl om, hvorvidt dommeren fremtræder som upartisk. Der vil således altid i det enkelte tilfælde skulle foretages en vurdering af sagens konkrete omstændigheder.

Det foreslås på den baggrund, at inhabilitet i disse tilfælde reguleres ved en regel svarende til den gældende § 62, stk. 1, om andre omstændigheder, som er egnede til at vække tvivl om dommerens fuldstændige upartiskhed.

Afgørende for, om der foreligger inhabilitet efter den ændrede affattelse af retsplejelovens § 62, stk. 1 (lovforslagets § 61), er således, om dommeren har deltaget i pådømmelsen af en tidligere sag, hvor der er lagt omstændigheder til grund som bevist, som på ny skal gøres til genstand for bevisførelse under den nu foreliggende sag, som ikke kan afgøres på grundlag af tiltaltes tilståelse.

d. Det tilføjes, at der også i enkelte andre situationer kan foreligge særlige omstændigheder, der ud fra lignende synspunkter som anført ovenfor vedrørende sager med flere tiltalte kan medføre, at dommeren bør vige sit sæde. Der henvises herom til bemærkningerne til lovforslagets nr. 4 om tilfælde, hvor en dommer har medvirket ved domfældelsen af en tiltalt, som er frifundet af en overordnet ret, eller hvis sag af en overordnet ret er hjemvist til fornyet domsforhandling ved den underordnede ret.

e. Som det fremgår, skal grundlaget for inhabilitet efter lovforslaget være en kvalificeret skyldvurdering enten i form af en afgørelse om særlig bestyrket mistanke eller en domfældelse. Andre, mindre indgående skyldvurderinger kan således ikke efter de foreslåede regler begrunde inhabilitet.

2.5. Forslagets udformning

Lovforslagets regler om inhabilitet foreslås placeret i to regler. Bestemmelsen i lovforslagets nr. 3 til ændring af retsplejelovens § 60, stk. 2, fastsætter regler om inhabilitet i de tilfælde, hvor dommeren inden domsforhandlingen har truffet afgørelse om, at der foreligger en særlig bestyrket mistanke.

Forslaget til § 61 foreskriver inhabilitet i de hidtil af § 62, stk. 1, omfattede tilfælde (bortset fra tilfælde vedrørende varetægtsfængsling efter både stk. 1 og 2 i retsplejelovens § 762) og endvidere i særlige tilfælde, hvor der efter en konkret vurdering af tidligere domsavgørelser i sagen, som dommeren har deltaget i pådømmelsen af, kan rejses tvivl om dommerens fuldstændige upartiskhed.